

แนวทางการเก็บตัวอย่างน้ำลายเพื่อการทำ Sentinel Surveillance ในพื้นที่เขต สุขภาพสำหรับการคัดกรองโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

การเตรียมการ

1. วางแผนการดำเนินการในการเก็บตัวอย่างของแต่ละเขต โดยระบุกลุ่มเป้าหมาย ระบุบุคคลากรที่รับผิดชอบของแต่ละจังหวัด และจัดหาอุปกรณ์การเก็บตัวอย่างให้เพียงพอ และกำหนดปริมาณการเก็บตัวอย่างต่อวัน โดยแต่ละเขตควรวางแผนร่วมกันในการเก็บตัวอย่างไม่เกินเขตละ 600 ตัวอย่างต่อวัน ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในเขตที่รับผิดชอบจนครบจำนวนเป้าหมายที่กำหนด
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมของข้อมูลประชากร วิธีการในการเก็บ และส่งตัวอย่างตรวจ รวมถึงเตรียมความพร้อมพื้นที่ในการเก็บที่เหมาะสม เพื่อให้ชุมชน ประชาชน และเจ้าหน้าที่ที่มีความปลอดภัย
3. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในเขตพื้นที่ ให้คำแนะนำในการเก็บ การบรรจุตัวอย่างส่งตรวจที่เหมาะสมถูกต้อง กับเจ้าหน้าที่เก็บตัวอย่างของจังหวัดที่จะลงไปดำเนินการ โดยเน้นวิธีการเก็บ deep throat saliva เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เหมาะสมที่สุดในการตรวจวิเคราะห์

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในเขตพื้นที่ ตรวจวิเคราะห์ตัวอย่าง โดยการ pooled sample ในอัตราส่วน 1/6 (pool of six) แยกกลุ่มเป็นรายจังหวัด หากมีตัวอย่างในกลุ่มในผลบวกจึงจะนำมาแยกตรวจเป็นรายตัวอย่าง โดยสามารถรับตัวอย่างได้วันละไม่เกิน 600 ตัวอย่าง
2. สำนักงานควบคุมโรคในพื้นที่ เตรียมชุดอุปกรณ์การเก็บน้ำลายพร้อม VTM ที่ได้รับการจัดสรรจากกองระบาดวิทยาตามเป้าหมายรายจังหวัด
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลที่รับผิดชอบทุกแห่งเตรียมบุคคลากรในการเก็บและบรรจุตัวอย่างเพื่อส่งตรวจ

แนวทางในการใช้ตัวอย่าง น้ำลาย (Deep Throat Saliva)

1. ไม่ใช้ตรวจในกลุ่ม ก) PUI ข) ผู้สัมผัส ค) Active case findings (ที่เกี่ยวข้องกับวงระบาด) (ในกลุ่มเหล่านี้มีอัตราการตรวจพบโควิด19 สูงกว่าร้อยละ 1) ยกเว้นในกรณีที่ต้องเก็บตัวอย่างแต่ไม่มี PPE เท่านั้น เนื่องจากความไวของการตรวจในน้ำลายจากส่วนลึกของลำคอต่ำกว่า NP Swab อาจเกิด False negative ที่มีผลต่อการสอบสวนโรค
2. ใช้ในกรณีการตรวจเพื่อเฝ้าระวังในกลุ่มประชากรเสี่ยง หรือสถานที่เสี่ยงในลักษณะการเฝ้าระวังเฉพาะกลุ่มเฉพาะพื้นที่ (Sentinel Surveillance) เช่น ชุมชนแออัด กลุ่มแรงงานต่างด้าวในพื้นที่เฝ้าระวัง กลุ่มอาชีพเสี่ยง (พนักงานขับรถสาธารณะ) หรือ กลุ่มเฉพาะที่คณะกรรมการโรคติดต่อฯประกาศให้ใช้การเก็บตัวอย่างน้ำลาย

แนวทางการเก็บตัวอย่างน้ำลายเพื่อการทำ Sentinel Surveillance ในพื้นที่เขตสุขภาพสำหรับการคัดกรองโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

อุปกรณ์ในการเก็บน้ำลาย

1. ครอบงเก็บน้ำลาย

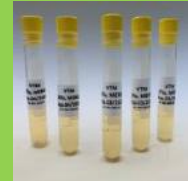
สามารถใช้ครอบงเก็บเสมหะแบบปลอดเชื้อได้ โดยให้ใช้ครอบงที่มีฝาปิดมิดชิดและกันของเหลวหกหรือรั่วซึมออกมานอกครอบงได้

2. ถุงซิปล็อค 3 ถุง ที่มีขนาดต่างกัน เล็ก กลาง ใหญ่

3. พาราฟิล์ม (Parafilm) ใช้พันเพื่อปิดฝาอีกรอบ ป้องกันไม่ให้ น้ำลายเลอะ ออกนอกครอบง

4. VTM

(Viral Transport Media) ต้องเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียสเท่านั้น

การเก็บตัวอย่างน้ำลาย

การเตรียมตัวก่อนเก็บตัวอย่างน้ำลาย

1. เก็บตัวอย่างน้ำลายได้ตลอดเวลา แต่ช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการเก็บน้ำลาย คือ ช่วงเช้าหลังตื่นนอน
2. ไม่ควร ก) แปร่งฟัน ข) ใช้น้ำยาบ้วนปาก ค) ดื่มน้ำ ง) ทานอาหาร จ) เคี้ยวหมากฝรั่ง อย่างน้อย 1 ชั่วโมงก่อนเก็บน้ำลาย

วิธีการเก็บน้ำลาย

1. ล้างมือให้สะอาดก่อนเก็บน้ำลาย
2. เขียนชื่อ-นามสกุล เลขประจำตัวผู้ป่วย วันที่และเวลาเก็บตัวอย่าง ติดครอบงเก็บน้ำลาย
3. เปิดปากถุงซิปล็อคและพับปากถุงทั้ง 3 ขนาดเตรียมไว้
4. เปิดฝาครอบงเก็บน้ำลายจากส่วนลึกของลำคอ
5. เทอาหารสำหรับเก็บตัวอย่างไวรัส หรือ VTM ประมาณ 2 มิลลิลิตร ลงในครอบงเก็บน้ำลาย
6. ชากน้ำลายที่อยู่ในลำคอส่วนลึก ให้เหมือนชากสเลต ในขณะที่สวมหน้ากากอนามัยอยู่
7. เปิดหน้ากากอนามัยบางส่วน
8. ใส่ น้ำลายลงในครอบงที่เตรียมไว้ ประมาณ 2 มิลลิลิตร และสวมหน้ากากทันที
9. ปิดฝาครอบงเก็บน้ำลายให้สนิท
10. ใช้ทิชชูเช็ดทำความสะอาดด้านนอกครอบง
11. พันปิดฝาครอบงเก็บน้ำลายด้วยพาราฟิล์มอีกครั้ง (พันให้ถูกวิธีโดยการยัดพาราฟิล์มและปิดให้แน่นตามรูป)
12. นำครอบงใส่ลงไปในถุงซิปล็อคขนาดเล็ก โดยยังไม่ต้องปิดถุง
13. หลังจากนั้นล้างมือให้สะอาดและเช็ดมือให้แห้ง
14. ปิดถุงซิปล็อค และนำไปใส่ถุงซิปล็อคขนาดกลางและขนาดใหญ่อีก 2 ชั้น ตามลำดับ

[illegible]

1. บรรจุกุตัวอย่างมาในกล่องที่มีเจลรักษาความเย็น และนำส่งตัวอย่างยังห้องปฏิบัติการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ภายใน 24 ชั่วโมง พร้อมแบบฟอร์มการส่งตัวอย่าง
2. หากไม่สามารถนำส่งตัวอย่างได้ทันทีให้เก็บตัวอย่างไว้ที่ตู้เย็น 2-8 องศาเซลเซียส โดยไม่ควรแช่ไว้เกิน 24 ชั่วโมง
3. ส่งตัวอย่างภายในเวลา 17.00 น. และควรประสานเบื้องต้นก่อนส่งตัวอย่าง หากส่งตัวอย่างหลังจากเวลา 17.00 น. ตัวอย่างจะถูกตัดรอบไปตรวจในวันถัดไป โดยไม่ควรส่งตัวอย่างเกินเวลา 20.30 น.

- เมื่อตรวจยืนยันรายบุคคลแล้ว รายงานให้
ผู้เกี่ยวข้องภายใน 3 ชั่วโมง

- ออกเป็นรายงานสรุปภาพรวมภายใน 3-5 วัน
หลังจากได้รับตัวอย่างขึ้นกับปริมาณตัวอย่าง
ของแต่ละจังหวัด